

Standardy prac licencjackich z socjologii

1. Prace licencjackie są oparte na **samodzielnym badaniu empirycznym** i stanowią próbę rozwiązania jakiegoś problemu. Należy rozpocząć od starannego przemyślenia tematu i wstępnie zapoznać się z dotyczącą go literaturą. Przemyślenie tematu ma być próbą odpowiedzi na kilka podstawowych pytań:

(a) jaki jest problem teoretyczny bądź praktyczny, jaki się chce w pracy zbadać, jak można sformułować podstawowe pytanie badania empirycznego, które ma być podstawą pracy,

(b) jakie procesy i zjawiska będzie się badać - opisywać i wyjaśniać,

(c) do jakiej koncepcji teoretycznej opisującej i wyjaśniającej je chcemy się odwołać,

(d) jakim materiałem będziemy się posługiwać: wyłącznie literaturą przedmiotu (rekonstrukcja stanu badań zarówno w sensie dorobku teoretycznego jak i empirycznego), źródłami zastanymi czy źródłami wywołanymi (wynikami własnych badań empirycznych).

2. **Problem badawczy.**

Po wstępnym zapoznaniu się z literaturą należy ostatecznie sformułować problem badawczy. Jest to najważniejszy etap przygotowań do pisania pracy, ponieważ od niego zależy sformułowanie szczegółowych pytań, na jakie będziemy się starali odpowiedzieć, dobór materiału empirycznego, i wreszcie konstrukcja pracy. Przeprowadzone na etapie konceptualizacji problemu badawczego studia literatury, oprócz rozważań teoretycznych, powinny uwzględniać inne materiały źródłowe takie jak roczniki statystyczne, rezultaty innych prac badawczych, opracowania syntetyczne, a nawet publicystyka.

3. **Przygotowanie badań własnych**

Realizacja własnych badań empirycznych powinna opierać się o przygotowany program badań, uwzględniający następujące etapy postępowania badawczego:

(a) zbudowanie teoretycznego modelu badanych zjawisk i procesów.

(b) określenie zmiennych, przy pomocy których będziemy opisywać zjawisko oraz określenie relacje między nimi (źródło hipotez), jak również dobór wskaźników do zmiennych (mają nimi być dane obserwowalne i/lub odpowiedzi na pytania w kwestionariuszach),

(c) wybór odpowiednich do rozwiązywanego metod badawczych i adekwatnych do nich techniki gromadzenia danych,

(d) budowę narzędzia badawczego

(e) dobór próby czyli precyzyjne określenie badanej zbiorowości

(f) przemyślenie sposobu analizy zebranego materiału,

(g) realizację badania

(h) przygotowanie materiału empirycznego do analizy np. przygotowanie instrukcję kodową i zakodowanie materiału empirycznego

(i) dokonanie analizy materiału zebranego materiału empirycznego

(j) opisanie i wyciągnięcie wniosków z analizy materiału empirycznego

4. **Przypisy.**

Nie odpisujemy z innych prac. **Gdy odwołujemy się do cudzych myśli**, to dajemy

odnośniki (u dołu strony, lub na końcu pracy),

Jeżeli słowa autora przytaczamy dosłownie (cytujemy), to ujmujemy je w cudzysłów, a w odnośniku, po podaniu danych bibliograficznych dzieła, podajemy stronę (strony) cytowanej pracy. Jeżeli nie przytaczamy myśli autora dosłownie, lecz je streszczamy, bądź tylko odwołujemy się do nich, to piszemy po numerze odnośnika por. lub zob. i podajemy dane bibliograficzne, podając lub nie numery stron.

5. **Struktura pracy.**

Praca winna być podzielona na trzy zasadnicze części (rozdziały): teoretyczną, metodologiczną i empiryczną. Część teoretyczna, jeżeli jest obszerna, może być podzielona na kilka rozdziałów. Rozdziały dzielą się zwykle na podrozdziały, opatrzone stosownymi tytułami (odpowiadającymi ich treści). W ramach podrozdziałów można jeszcze wyróżnić paragrafy (akapity). Akapit jest najmniejszą samodzielną jednostką tekstu. Powinien on zawierać postawienie tezy (zagadnienia), jego rozwinięcie oraz przejście do następnego akapitu. Wydziela się je zwykle przy pomocy wcięcia (trzy spacje lub jeden odstęp tabulatora na początku linii). Praca winna rozpoczynać się od wprowadzenia, w którym opisuje się krótko jej zawartość. Po ostatnim rozdziale należy zamieścić zakończenie (podsumowanie), bibliografię oraz aneksy.

6. **Prezentacja wyników badań.** Gdy prezentujemy w tekście dane będące wynikiem analiz statystycznych materiału, to należy pamiętać o następujących zasadach:

(a) posługujemy się liczbami względnymi (procentami) tylko wtedy gdy dysponujemy odpowiednio dużą populacją badanych - powyżej 100 osób (obserwacji). W innej sytuacji podajemy rozkłady zmiennych w liczbach bezwzględnych lub posługujemy się np. proporcjami. Wykresy można konstruować także z liczb bezwzględnych.

(b) W tabelach wielozmiennych (dwu- i trójzmiennych) procentujemy rozkład zmiennej zależnej według zmiennej niezależnej najczęściej w kolumnach.

(c) Tabele muszą być opisane, tzn. w tytule musi być podany rodzaj zmiennej lub zmiennych i zależności między nimi np. "Odpowiedzi na pytanie "x" (w %)" czy "Typy preferencji politycznych w zależności od wykształcenia respondenta (w %)".

(d) Jeżeli w tabeli podajemy liczby względne (procenty) to musimy podać liczebności (podstawę procentowania).

e) cytaty pochodzące z badań przeprowadzonych przy wykorzystaniu jakościowych metod badań (tzw. werbatimy) powinny być oddzielone od całości tekstu i zapisane kursywą.

7. **Zakończenie, bibliografia i aneks.**

Zakończenie winno zawierać podsumowanie całości pracy, wnioski wynikające z przedstawionych w niej treści. Bibliografia powinna być zamieszczona w kolejności alfabetycznej nazwisk autorów. W aneksie umieszczamy zwykle zastosowane w badaniach własnych narzędzie badawcze (kwestionariusz ankiety, dyspozycje do wywiadu itp.)

8. Praca licencjacka powinna mieć objętość 50-70 stron.